

podvodu bez významu. Skutečnosti, obžalobou v souhlasu s Doznáním obžalovaných a svědka Eugena P-a uplatňované a shora vytčené, poukazují tedy k dokonanému podvodu, nikoli — jak nalézací soud mylně za to má — k pouhému jednání přípravnému. Důsledkem mylného názoru nalézacího soudu co do otázky, zda činnost obžalovaných je dokonaným podvodem čili nic, jest, že nalézací soud uvažuje o jednání obžalovaných jako o pokusu, předsevzatém prostředky nezpůsobilými. Než i jinak jsou tyto další úvahy nalézacího soudu, jak stížnost právem vytýká z téhož důvodu čís. 9 lit. a) §u 281 tr. ř., právně chybné. Lstivé předstírání nebo jednání musí ovšem, aby bylo přičítáno jako podvod, býti způsobilé, přivoditi pachatelem zamýšlenou škodu; pojmu lstivého jednání nebo předstírání ve smyslu § 197 tr. zák. nelze podřaditi činnost, která je všeobecně nezpůsobilou, aby přivodila škodu. Avšak tato nezpůsobilost musí vyplývati ze všeobecné povahy lstivého předstírání nebo jednání samého, nikoliv z konkrétních okolností, za jakých bylo klamu použito; způsobilost, přivoditi škodu, lze tedy vyloučiti jedině tehdy, je-li činnost pachatelova sama o sobě — nehledíc k zvláštním okolnostem případu, o němž jde, zejména k neobvyklé snad opatrnosti osoby oklamané — taková, že jí zamýšlená pachatelem škoda v žádném případě, za žádných okolností nastati nemůže. O tom, že takovéto nezpůsobilosti v této trestní věci tu nebylo, že naopak všeobecně činnost rázu, jakého bylo lstivé jednání a předstírání obžalovaných, je způsobilá, škodu na majetku oklamané osoby přivoditi, nelze pochybovati; nejsou vzácné případy, že obchodník, kterému zboží se nabízí, zajišťuje si zboží, než je přejímá, předchozím hotovým zaplacením aneb aspoň závdavkem anebo vyplacením části kupní ceny. S tímto poslednějším zcela obvyklým účinkem nabídky zboží počítali i obžalovaní; vždyť udávají, že G. navedl B-a k nabízení zboží firmě, řka, že obdrží od firmy patrně zálohu nebo nějakou část kupní ceny. K způsobilosti, přivoditi škodu, poukazuje ostatně také skutečnost, jejíž opomenutí nalézacím soudem stížnost právem vytýká z důvodu čís. 7 správně čís. 5 §u 281 tr. ř., totiž že firma M. dala G-ovi 20 K za účelem vypátrání, zdali nabízený jí B-em vagon luštěnin je na dráze, a 100 K na cestu do P. za účelem převzetí zboží, že tedy firma následkem omylu, obžalovanými vyvolaného, měla výlohy, ji poškozující. Že firma ani zálohy nedala, ani části kupní ceny hotově nevyplatila, naopak — z opatrnosti nebo z jiného důvodu — podmínila vyplacení 90.000 K předložením nákladních listů, jsou zvláštní skutečnosti, pro které lstivé předstírání a jednání obžalovaných, jinak všeobecně způsobilé, aby přivodilo škodu, v tomto konkrétním případě minulo se účinkem, obžalovanými zamýšleným. Sprošťující výrok nalézacího soudu, vycházející takto z nesprávného použití zákona a jsa neúplným co do zmíněné rozhodné skutečnosti, je zmatečným dle čís. 9 lit. a) a č. 5 § 281 tr. ř. a bylo jej proto zrušiti. Poněvadž neúplnost skutkových zjištění nalézacího soudu nedovoluje, aby bylo rozhodnuto ve věci samé, byla věc vrácena nalézacímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Čís. 809.

Nebezpečné vyhrožování ve smyslu § 99 tr. zák. či pouhé vyzvání a provokace?

Výhrůžku zlým nakládáním možno spatřovati i v konkludentním jednání pachatelů.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1922, Kr II 676/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu ve Znojme ze dne 23. července 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí ve smyslu § 99 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Dle čís. 9 lit. a) § 281 tr. ř. dovozuje stížnost, že výkřiky stěžovatelů nebyly výhrůžkou, nýbrž pouhým vyzváním a provokací a že nebyly způsobilé, vzbuditi důvodnou obavu. Netřeba řešiti otázku, zda šlo o pouhou demonsraci a nikoliv o výhrůžku v případě, který uvádí stížnost a v němž stávající sklepníci ve V. přišli před místnost svého zaměstnavatele, mávali holemi, vytloukli okna a nadávali. Přehlíží stížnost, že stěžovatelé nejen tloukli klacky na okna a na dveře a nejen nadávali, nýbrž i křičeli »přiď sem, ty český havakle, český pse, stará babizno, vydej ho.« Nezáleží na tom, mohli-li stěžovatelé úmyslu, vyhrožovati učiteli M-ovi ublížením na těle, dáti zřejmější výraz, rozhodným je pouze, bylo-li to, co řekli a učinili — výhrůžkou. Správně podotýká nalézací soud po této stránce, že pro posouzení, je-li tu výhrůžka či ne, nerozhoduje pouze doslov projevu, nýbrž význam, jaký mluvčí v něj vložil a jaký mu musí býti přisouzen osobou, již bylo vyhrožováno. Výhrůžka, t. j. opověď, že mluvčí způsobí jiné osobě zlo, může se státi také skrytě projevy nebo činy konkludentními; zamýšlel-li mluvčí svým projevem a mohla-li osoba, již projev svědčí, v něm shledávati takovou opověď, dlužno posuzovati dle okolností, projev doprovázejících. Nutno pak ku zvláštním okolnostem případu přihlížeti netoliko — jak stížnost mylně za to má — jen ohledně způsobilosti, vzbuditi důvodnou obavu, nýbrž i ohledně otázky, je-li projev opovědi zla či ne. Správně proto nalézací soud při posuzování otázky, byla-li tu výhrůžka, přihlížel k tomu, že stěžovatelé byli ozbrojeni klacky, že klacky házeli do dveří, že bylo tlučeno současně na dveře i okna, že výtržnost se udála v noci a že trvala po celou čtvrt hodiny, což vše nasvědčovalo pravdivosti dřívějšího doznání Řehoře Sch-a, že stěžovatelé chtěli učitele postrašiti. Výzvy, aby učitel z domu vyšel a aby jeho domácí paní ho vydala, nepřipouštěly a nepřipouštějí vzhledem k uvedeným okolnostem jiného závěru, než že stěžovatelé svými výkřiky opovědějí, že použijí klacků ku zlému nakládání s učitelem, jakmile se objeví mimo dům nebo jinak dostane se do jejich rukou a takto způsobí mu ublížení na těle. Závěru o způsobilosti této výhrůžky, vzbuditi důvodnou obavu, nebrání okolnost, že učitel M., jemuž bylo vyhrožováno v době výhrůžek — což stěžovatelé nevěděli — nebyl ve svém bytě a že se teprve za několik dnů do obce vrátil. Nezáleží na tom, zdali mu příběh byl vyličen způsobem přehnaným, totiž že se sběhla tehdy celá obec. I kdyby mu byl příběh vyličen správně též ohledně počtu výtržníků, bylo mu ve výtržnostech, o které jde, viděti výraz nepřízně, zášti německého obyvatelstva vůči české škole, jejíž správcem byl a obávati se, že tato nepřízeň,

zášť vybijí se v násilnostech proti jeho osobě. Bylo mu pak obávati se násilností tím spíše, že věděl, že i v blízké obci M., český učitel K. byl těžce poškozen na těle a to z pohrůžky podobné, totiž z nepřízně ku tamnější české škole; nemohl učitel M. počítati s odstrašujícím účinkem trestů, výtržníků z M. uložených, když tyto tresty v době, o niž jde v této trestní věci, ještě uloženy nebyly. Že při a po návratu učitele M. do obce L. ničeho proti němu podniknuto nebylo, nezbavilo výhrůžky, o něž jde, zejména první noc a první den, působivosti, a nevylučovalo obavy učitele M-a, že týmiž nebo jinými obyvateli obce bude první příznivé příležitost použito ku zlému nakládání s ním, a nečiní proto také bezdůvodným strach a nepokoj, v něž byl učitel M. sdělením o výhrůžkách stěžovatelů dle svého udání uveden. Nelze proto spatřovati právní omyl v tom, že nalézací soud shledal v projevech stěžovatelů výhrůžku ublížením na těle, způsobitou vzbuditi důvodnou obavu.

Čís. 810.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Poměr skutkové podstaty přečinu dle čís. 3 Šu 11 lich. zák. ke skutkové podstatě čís. 4 téhož Šu.

(Rozh. ze dne 24. dubna 1922, Kr I 633/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 24. června 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle § 11 čís. 3 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n., opravil však rozsudečný výrok v ten smysl, že obžalovaný jest vinen přečinem nikoliv dle § 11 čís. 3, nýbrž dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Důvod § 281 čís. 9 a) tr. ř. shledává stížnost v tom, že schází tu úmysl, hnáti ceny do výše, tvořící nezbytný pojmový znak trestného činu Šu 11 čís. 3 lichevního zákona. Budiž připuštěno, že, jakkoli nalézací soud do rozsudekového výroku tento zákonný znak uvedeného přečinu pojal, v důvodech dovozuje přece jen, že jednání obžalovaného bylo způsobilé k tomu, aby cena platiny byla stupňována do výše. A ač ani s hlediska § 11 čís. 3 lich. zákona nelze požadovati, by nákup předmětů potřeby děl se jediné výhradně za tím účelem, aby ceny předmětů potřeby hnány byly do výše, přece v důvodech jediné zjištěná způsobilost, aby cena platiny byla stupňována do výše, nemohla by uznána býti sama o sobě postačitelnou, aby tuto subjektivní známku skutkové podstaty opodstatnila. Právě z toho důvodu doplněn byl dle motivů ku čís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák. (výnos min. spravedlnosti ze dne 17. dubna 1917 čís. 17 věstn.) dřívější předpis § 21, čís. 2 čís. nařízení ze dne 21. srpna 1916, čís. 261 ř. zák., předpisem čís. 4 Šu 23 čís. nařízení z roku 1917, převzatým doslovně i do nového lichevního zákona, aby i ty formy pletich, kde prokázatelná jest jen způsobilost, aby cena platiny byla stupňována do výše, byly zachyceny. Trest při všech formách trest-